

UCHWAŁA NR XXI/167/2020
RADY MIEJSKIEJ W PIWNICZNEJ-ZDROJU
z dnia 31 marca 2020 r.

w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju elektromobilności dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Na podstawie art. 6, art. 7 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 oraz art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2019 poz. 506, z późn. zm.),

Rada Miejska w Piwnicznej-Zdroju uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwala się i przyjmuje do realizacji Strategię rozwoju elektromobilności dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

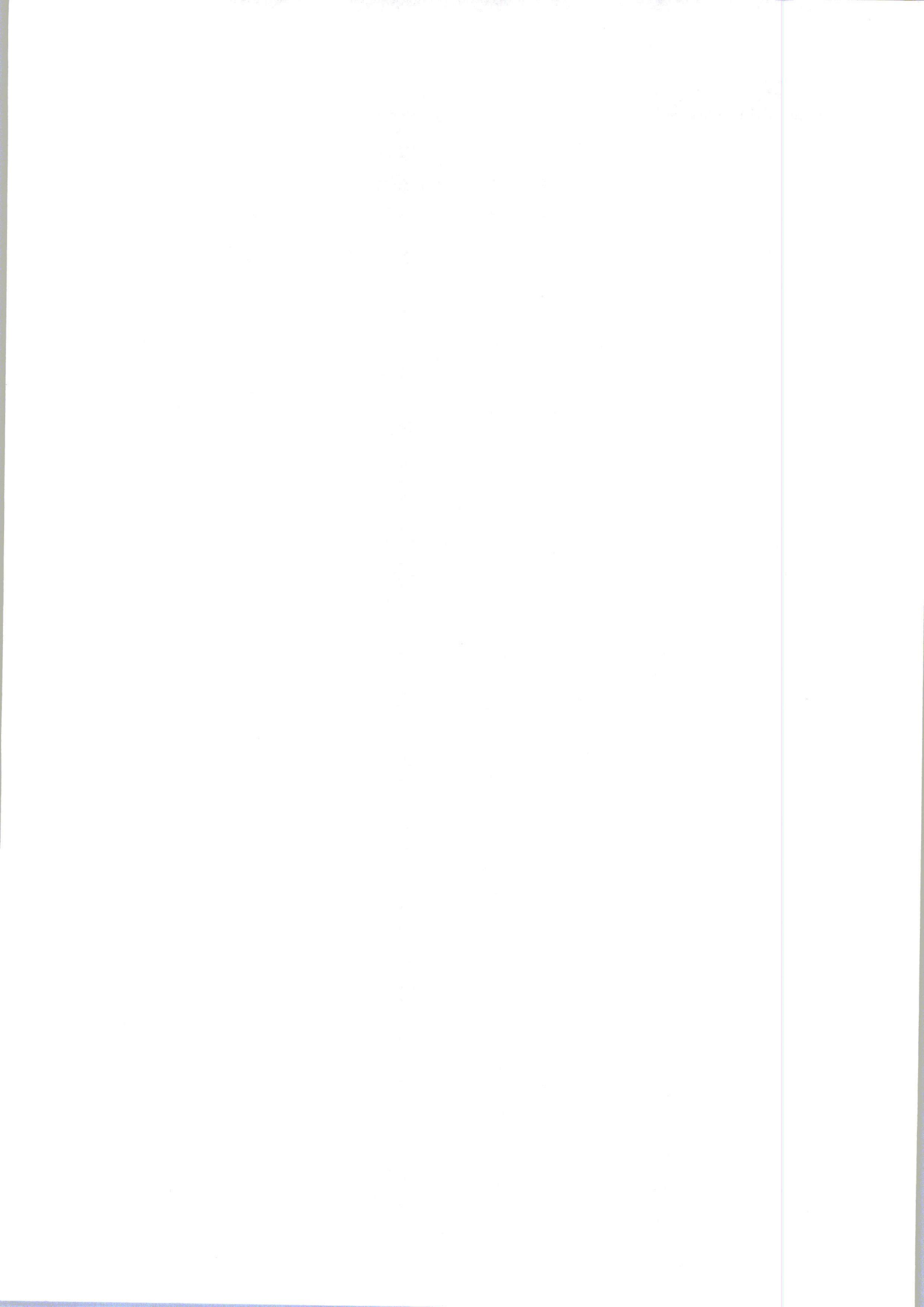
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piwnicznej-Zdroju.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Piwnicznej-Zdroju
Adam Mysiński

STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Piwniczna-Zdrój, 2020 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Piwnicznej-Zdroju
Adam Musiałski

Dokument *Strategii Rozwoju Elektromobilności dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój*
został opracowany na lata 2019-2035.

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. *Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Miasta i Gminy
Piwniczna-Zdrój* sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach *programu GEPARD
II – transport niskoemisyjny Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności*

Miasto i Gmina
Piwniczna-Zdrój

Rynek 20
33-350 Piwniczna-Zdrój
tel: 18 44 64 043
gmina@piwniczna.pl

OPRACOWANIE

Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

ul. Katowicka 80
43-190 Mikołów
tel: 32 326 78 16
e-mail: biuro@ekocde.pl

ZESPÓŁ AUTORÓW

Michał Mroskowiak
Anna Owsikowska
Wojciech Płachetka
Aleksandra Szlachta

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	6
1.1.	Cel i zakres opracowania	6
1.2.	Źródła prawa	8
1.3.	Cele rozwojowe i strategię gminy	10
1.4.	Charakterystyka gminy	12
1.5.	Wnioski wynikające z charakterystyki jednostki samorządu terytorialnego	15
2.	STAN JAKOŚCI POWIETRZA	16
2.1.	Metodologia obliczenia wskaźników zanieczyszczeń	16
2.2.	Czynniki wpływające na emisję zanieczyszczeń	18
2.3.	Obecny stan jakości powietrza – podsumowanie inwentaryzacji	21
2.4.	Planowany efekt ekologiczny związany z wdrażaniem strategii rozwoju elektromobilności ..	26
2.5.	Monitoring jakości powietrza	27
3.	STAN OBECNY SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO W GMINIE	29
3.1.	Struktura organizacyjna	29
3.2.	Transport prywatny i komunalny	33
3.3.	Ogólnodostępna publiczna infrastruktura ładowania	36
3.4.	Opis niedoborów jakościowych i ilościowych taboru i infrastruktury w stosunku do stanu pożądanego	38
4.	OPIS ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU ENERGETYCZNEGO W GMINIE	39
5.	STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI W GMINIE	41
5.1.	Podsumowanie i diagnoza stanu obecnego	41
5.2.	Zidentyfikowane problemy oraz potrzeby sektora komunikacyjnego	42
5.3.	Screening dokumentów strategicznych powiązanych z dokumentem	43
5.4.	Priorytety rozwojowe w zakresie wdrożenia strategii rozwoju elektromobilności, w tym zintegrowanego systemu transportowego	47
5.5.	Adekwatność zaproponowanych działań do problemów oraz potrzeb	49
6.	PLAN WDROŻENIA ELEKTROMOBILNOŚCI	50

6.1. Zestawienie i harmonogram niezbędnych działań, w tym instytucjonalnych i administracyjnych w celu wdrożenia Strategii Rozwoju Elektromobilności	50
6.1.1. Zakres i metodyka analizy wybranej strategii rozwoju elektromobilności, w tym rodzaj napędu pojazdów (elektryczne wodorowe, gazowe, paliwa alternatywne) oraz zastąpienie pojazdów spalinowych	50
6.1.2. Lokalizacja i wybór technologii punktów ładowania	56
6.1.3. Koszty zarządzania infrastrukturą stacji ładowania pojazdów elektrycznych	60
6.1.4. Infrastruktura SMART CITY – nowoczesna infrastruktura przystankowa	65
6.1.5. Zestawienie zadań wdrożenia strategii rozwoju elektromobilności	68
6.1.6. Harmonogram niezbędnych inwestycji w celu wdrożenia wybranej strategii rozwoju elektromobilności	80
6.1.7. Struktura i schemat organizacyjny wdrażania wybranej strategii rozwoju elektromobilności	81
6.2. Udział mieszkańców w konsultacji strategii rozwoju elektromobilności	82
6.3. Planowane działania informacyjno-promocyjne wybranej strategii	83
6.4. Źródła finansowania	84
6.5. Analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem potrzeb dotyczących łagodzenia zmian klimatu oraz odporności na klęski żywiołowe	86
6.6. Monitoring wdrażania Strategii	88
Spis Tabel	90
Spis Rysunków	91

1. WSTĘP

1.1. Cel i zakres opracowania

Elektryfikacja w transporcie stanowi jeden z kluczowych tematów rozwoju współczesnych miast. Rządy wielu państw prowadzą od lat działania mające zachęcać obywateli do nabywania pojazdów napędzanych energią elektryczną. Również Polska podjęła od roku 2017 działania zmierzające do stworzenia warunków dla rozwoju elektromobilności oraz paliw alternatywnych w sektorze transportowym, dlatego też 11 stycznia 2018 roku została uchwalona ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz.U. 2019 poz. 1124 z późn. zm.). Nowe regulacje mają stymulować rozwój transportu nisko- i zeroemisyjnego oraz zastosowanie paliw ekologicznych. W szeregu przepisów ustawa wskazuje na polskie samorzady jako jednego z ważniejszych uczestników procesu zmian w zakresie wykorzystania energii w transporcie.

W związku z powyższym opracowana *Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój* (z perspektywą do 2035 r.) stanowi odpowiedź na potrzebę zrównoważonego rozwoju rynku mobilności nastawionej na wykorzystanie pojazdów zeroemisyjnych w Polsce, a także prowadzoną politykę klimatyczno-transportową. Przyjęta strategia i realizacja jej założeń pozwolą obok usprawnienia ruchu miejskiego na ograniczenie niskiej emisji i poziomu hałasu generowanego przez sektor transportowy w mieście.

Celem opracowania niniejszego dokumentu było przeprowadzenie oceny możliwości, określenie planu działań oraz analiza możliwych do realizacji inwestycji jakie należy podjąć aby w pełni wykorzystać potencjał rozwoju elektromobilności w gminie. Plan działań i harmonogram ich wdrażania opracowany został w taki sposób aby w jak najbardziej optymalny sposób sprostać potrzebom transportowym i środowiskowym. Opracowana Strategia jest spójna z dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi na terenie miasta i gminy oraz dotychczas realizowanymi inicjatywami Smart City. Ponadto w sposób zintegrowany wprowadza również nowe elementy Smart City w zakresie transportu do działań rozwojowych gminy.

Górski krajobraz, liczne źródła wody mineralnej oraz obecność w granicach gminy Popradzkiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną, dwóch rezerwatów przyrody (Wierchomla, Lembarczek), Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i obszaru Natura 2000 (Ostoja Popradzka - PLH120019) sprawia, iż Miasto i Gmine Piwniczna-Zdrój stanowią miejsce atrakcyjne turystycznie. W związku z tak bogatymi walorami przyrodniczymi gminy, ale i ciągłym narażeniem na czynniki antropogeniczne szczególną troską należy w gminie nieustannie otaczać kwestie związane z ochroną jakości powietrza, w tym również poprzez wykorzystanie narzędzi związanych z elektromobilnością.

Podczas prac nad dokumentem przeprowadzono konsultacje społeczne. W celu zebrania opinii mieszkańców zakresie przyszłego rozwoju elektromobilności w Piwnicznej-Zdroju zarówno na etapie zbierania danych, formułowania wniosków jak i na etapie uzgodnień umożliwiono udział zainteresowanym podmiotom udział w pracach nad dokumentem. W okresie do 20 lutego 2020 r. mieszkańcy gminy mogli składać do opracowywanego dokumentu wnioski i postulaty. Wypełniony formularz można było przesyłać na adres poczty elektronicznej, dostarczyć osobiście do Urzędu Miejskiego w Piwnicznej-Zdroju lub przesać drogą korespondencyjną na adres. Podczas trwającego okresu zbierania wniosków i postulatów nie wpłynęły żadne propozycje i sugestie mieszkańców do Strategii.

1.2. Źródła prawa

Zmiany jakie można zaobserwować w związku z rozwojem transportu wywierają bezpośredni wpływ na strefę regulacji prawnych, które muszą uwzględniać postęp technologiczny i jego konsekwencje społeczne. Coraz szybciej rozwijający się rynek samochodów elektrycznych jest jednym z większych wyzwań ostatnich lat dla prawodawców. Do niedawna Polski stan prawny nie zawierał szczegółowych przepisów dedykowanych elektromobilności, które w całościowy sposób regulowałyby to zagadnienie. W roku 2014 Komisja Europejska wydała dyrektywę (2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r.) dotyczącą rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. Ten akt prawny nakłada na państwa członkowskie obowiązek rozwoju odpowiedniej infrastruktury, m. in. wprowadzając swojego rodzaju ułatwienia i zachęty dla potencjalnych inwestorów. Przyczyniło się to do powstania Planu rozwoju elektromobilności w Polsce oraz Krajowych ram polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, które są dokumentami strategicznymi przyjętymi przez Radę Ministrów. Na podstawie przyjętych strategii, uchwalono ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych z dnia 11 stycznia 2018 r., która wprowadza również zobowiązania dla samorządów terytorialnych, m.in. sporządzenie Analizy kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej autobusów zeroemisyjnych. Wszystkie instrumenty jakie zostały zaprojektowane w nowej ustawie zmierzają do upowszechnienia zarówno w transporcie publicznym jak i prywatnym pojazdów napędzanych elektrycznie. Najważniejsze wymogi dla JST wynikające z ustawy to:

- Zapewnienie udziału pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów.

Jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000, zapewnia, aby udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów w obsługującym ją urzędzie wynosił co najmniej 30% liczby użytkowanych pojazdów.

Art. 35, ust. 1 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych

Zgodnie z art. 35, ust 2 jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000 wykonuje zadania publiczne z wyłączeniem publicznego transportu zbiorowego, przy wykorzystaniu co najmniej 30% pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym lub zleca wykonywanie tych zadań, podmiotowi, którego co najmniej 30% floty pojazdów użytkowanych przy wykonywaniu tego zadania stanowią pojazdy elektryczne lub pojazdy napędzane gazem ziemnym.

Zasad tych nie stosuje się natomiast do zlecenia wykonania zadania publicznego, którego wartość nie przekracza równowartości kwoty 30 000 euro wyrażonej w złotych.

- Świadczenie usługi lub zlecenie świadczenia usługi komunikacji miejskiej podmiotom, którego udziałem autobusów zeroemisyjnych we flocie użytkowanych pojazdów na obszarze tej jednostki samorząd terytorialnego wynosi co najmniej 30%.
- Zapewnienie minimalnej (określonej w ustawie) ilości ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych.
- Możliwość utworzenia stref czystego transportu.

W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i środowisko w związku z emisją zanieczyszczeń z transportu w gminie liczącej powyżej 100 000 mieszkańców dla terenu śródmiejskiej zabudowy lub jej części, stanowiącej zgrupowanie intensywnej zabudowy na obszarze śródmieścia, określonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, można ustanowić na obszarze obejmującym drogi, których zarządcą jest gmina, strefę czystego transportu, do której ogranicza się wjazd pojazdów innych niż:

- 1) elektryczne;*
- 2) napędzane wodorem;*
- 3) napędzane gazem ziemnym.*

Art. 39, ust. 1 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych

Zgodnie z zapisem w art. 39 ust. 1 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój nie mieści się w wyznaczonych kryteriach, a tym samym nie jest zobowiązane do ustanowienia strefy czystego transportu.

Przy opracowaniu Strategii Rozwoju Elektromobilności dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój wykorzystano wyżej opisane akty prawne, a także gminne dokumenty strategiczne i planistyczne.

1.3. Cele rozwojowe i strategie gminy

Dokumentem określającym cele i strategie rozwoju gminy jest uchwalona w roku 2013 Strategia Rozwoju miasta i gminy Piwniczna-Zdrój. Zgodnie z przyjętą w dokumencie wizją rozwoju Piwniczna-Zdrój ma być uzdrowiskiem przyciągającym turystów i kuracjuszy infrastrukturą na poziomie europejskim oraz gościnnością mieszkańców, a dla osób chcących pozostać na stałe, zapewniać atrakcyjne warunki do życia. Tej wizji podporządkowana została misja i trzy kluczowe obszary działań, których realizacja poprzez wytyczone zadania, ma pozwolić na osiągnięcie pożądanej sytuacji społeczno-gospodarczej.

W ramach trzech podstawowych obszarów działań określono kierunki rozwoju, które mogą być zrealizowane między innymi poprzez rozwój elektromobilności. Stanowią one spójne i komplementarne zestawienie najważniejszych z punktu widzenia stymulowania polityki rozwoju dziedzin aktywności społeczno-gospodarczej. Powinny one w najistotniejszy sposób determinować rozwój Gminy. Nakreślone w dokumencie cele, które budują podstawy i fundament działań rozwojowych w Piwnicznej-Zdroju przedstawiają się następująco:

WIZJA

Piwniczna – Zdrój – uzdrowisko w subregionie sądeckim przyciągające turystów i kuracjuszy infrastrukturą na poziomie europejskim oraz gościnnością mieszkańców, a dla osób chcących tu pozostać na stałe, zapewnia atrakcyjne warunki do życia.

MISJA

Otoczenie wszystkich mieszkańców wysokiej jakości usługami publicznymi oraz gwarancja życia na wysokim poziomie, a dla osób odwiedzających przygotowanie wyjątkowej oferty uzdrowiskowej, rekreacyjnej i sportowej opartej na innowacyjnych rozwiązaniach branżowych.

OBSZARY STRATEGICZNE

OBSZAR 1.

Turystyka
uzdrowiskowa,
rekreacja i dziedzictwo
kulturowe

OBSZAR 2.

Racjonalna gospodarka
lokalna i środowisko
naturalne

OBSZAR 3.

Kapitał społeczny
i społeczeństwo
informacyjne

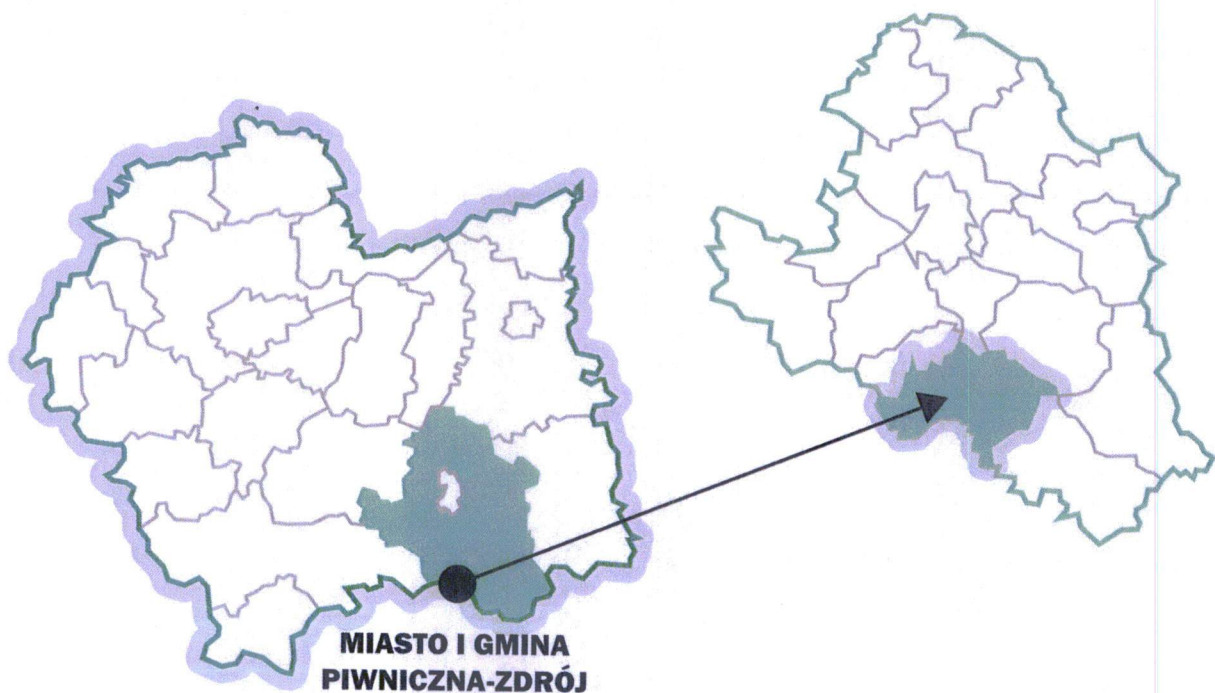
W ramach każdego obszaru strategicznego został określony cel strategiczny, determinujący kierunek postępowania w realizacji założonej wizji i misji gminy. Należy natomiast podkreślić, iż w roku opracowania niniejszego dokumentu (2020r.) upływa wskazany w Strategii rozwoju miasta i gminy horyzont czasowy jej obowiązywania.

W przypadku ewentualnego opracowania nowej Strategii rozwoju przewiduje się, iż podobnie jak aktualnie obowiązująca stanowiła będzie kontynuację dotychczas przyjętego kierunku rozwoju zrównoważonego, z jednoczesnym uwzględnieniem współczesnych, aktualnych trendów i wyzwań rozwojowych, wśród których niewątpliwie jednym z najistotniejszych jest walka z pogarszającym się stanem środowiska naturalnego oraz strefa rozwoju transportu zeroemisyjnego jako narzędzie walki z tym problemem. W taki sposób zapewniona zostanie ciągłość działań planistycznych oraz rozwojowych.

1.4. Charakterystyka gminy

Piwniczna-Zdrój jest gminą miejsko-wiejską w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. Siedzibą gminy jest Piwniczna-Zdrój. Sąsiaduje z gminami Łabowa, Muszyna, Nawojowa, Rytko oraz Szczawnica, od południa graniczy natomiast ze Słowacją. Poniższa mapa wskazuje jak gmina usytuowana jest względem powiatu i całego województwa.

Rysunek 1: Położenie Miasta Gminy Piwniczna-Zdrój na tle województwa i powiatu

Powierzchnia gminy wynosi 126,5 km², zaś liczba mieszkańców w gminie w roku 2018 wyniosła 10 650 osób. Gęstość zaludnienia na obszarze gminy w tym okresie to 84 os./km² przy czym na terenie miasta wskaźnik ten był znacznie wyższy niż na obszarze wiejskim (gęstość zaludnienia dla miasta to 154 os./km² natomiast dla obszaru wiejskiego 54 os./km²).

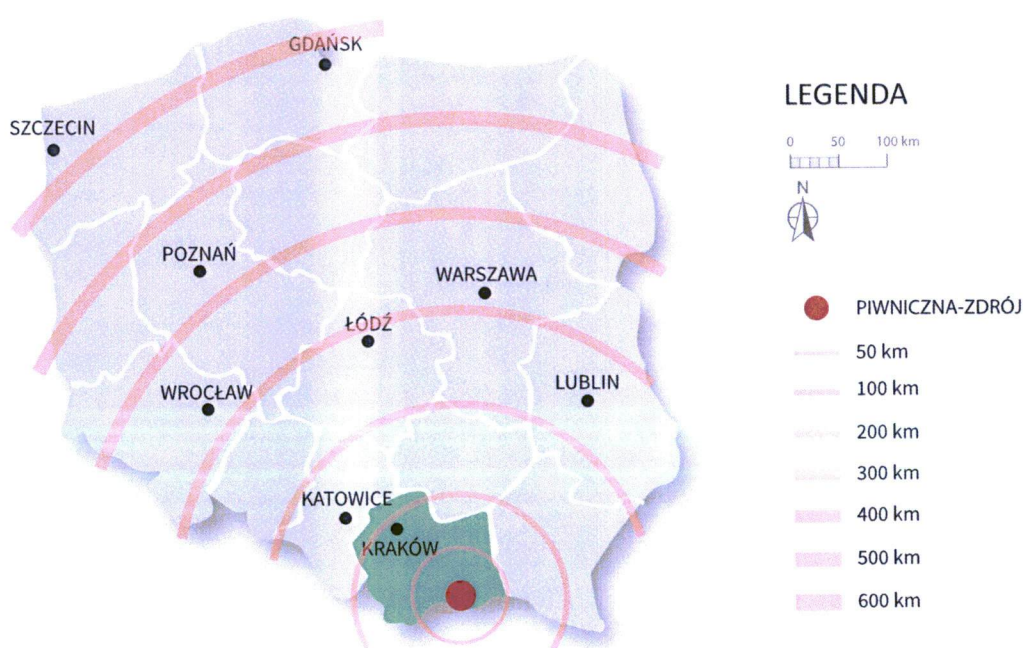
Miasto i Gminę można podzielić na dwie jednostki: jednostka Miasto Piwniczna-Zdrój, które podzielone jest na osiem osiedli: Borownice, Czercz, Hanuszów, Kosarzyska, Majerz, Miasto, Zawodzie, Zdrojowe oraz jednostka gmina Piwniczna-Zdrój, w której skład wchodzi sołectwa Młodów, Głębokie, Kokuszka, Łomnica-Zdrój, Wierchomla Wielka, Wierchomla Mała oraz Zubrzyk. Wg fizyczno-

geograficznego podziału Polski (J. Kondracki) obszar gminy położony jest w obrębie mezoregionu Beskidu Sądeckiego, wchodzącej w skład większej jednostki strukturalnej (makroregionu) Beskidy Zachodnie.

Piwniczna-Zdrój zgodnie z uchwałą nr Nr LIII/377/10 Rady Miasta i Gminy Piwniczna Zdrój z dnia 30września 2010 roku w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Piwniczna-Zdrój (z późniejszymi zmianami) posiada status uzdrowiska ustanowionego.

Odległość Gminy Piwniczna-Zdrój od największych ośrodków miejskich w Polsce zaprezentowano na poniższej mapie (Rysunek 2).

Rysunek 2: Odległości z Piwnicznej-Zdroju do głównych ośrodków miejskich w kraju

Gmina położona jest w odległości 87 km od Krakowa (stolicy województwa małopolskiego) oraz 310 km od Warszawy. W Krakowie oraz Rzeszowie znajdują się najbliższe położone polskie międzynarodowe porty lotnicze (Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice i Port lotniczy Rzeszów-Jasionka). Do Balic dojechać można drogą krajową DK75 oraz autostradą A4, zaś do portu lotniczego Rzeszów-Jasionka drogą krajową DK28 oraz autostradą A4. W podobnej odległości od gminy znajduje się również międzynarodowy port lotniczy w Koszycach na Słowacji.

Dostępność komunikacyjna Piwnicznej-Zdrojrealizowana jest przede wszystkim przez transport drogowy i kolejowy. Dojazd do miasta Piwniczna-Zdrój zapewniają droga krajowa, przebiegająca z północy na południe łącząca Nowy Sącz ze Słowacją (nr 87), droga wojewódzka (nr 971), łącząca drogę krajową nr 87 z drogą wojewódzką nr 981 w Krynicy-Zdrój oraz sieć dróg powiatowych. Pomimo niedogodności takich jak położenie na obrzeżu województwa oraz górzyste ukształtowanie terenu sieć

transportowa gminy tworzy system w pełni powiązany z układem krajowym i międzynarodowym, co stwarza dogodne warunki do rozwoju powiązań komunikacyjnych z całym województwem i Polską. Piwniczna-Zdrój posiada również połączenie linią kolejową nr 96 – linia znaczenia państwowego łącząca stację Tarnów z przystankiem Leluchów, która popularnie określana jako „krynicańska”.

Gospodarka miasta i gminy od lat kojarzona jest z sferą usług uzdrowiskowych i turystycznych. W 2018 roku na terenie Piwnicznej-Zdroju działalność prowadziło 999 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Zasoby podmiotów gospodarczych w gminie tworzone są przede wszystkim przez jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. Stanowiły one ok. 96% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw (959 podmiotów). Znacznie mniejszą część stanowią podmioty gospodarcze zatrudniające więcej niż 10 pracowników. W kategorii 10-49 pracujących zarejestrowanych było 37 podmiotów, w kategorii 50-249 zatrudnionych – 3 podmioty. Na terenie gminy nie prowadzą działalności jednostki zatrudniające więcej niż 250 osób.

Jednym z wiodących profili miejscowych firm jest szeroko pojęta turystyka, wraz z całą bazą towarzyszącą. Analizując działalność gospodarczą skupioną wokół turystyki, tj. według PKD 2007 – zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (sekcja I) oraz kultura, rozrywka i rekreacja (sekcja R), w Piwnicznej-Zdroju w obu wyżej wymienionych sekcjach dominuje przedsiębiorczość prywatna. Od roku 2014 ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy wzrasta, przyjmując stały trend dodatni, zaś poziom bezrobocia stale spada, udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2018 wyniósł 5,4% (dla porównania w roku 2014 była to wartość 8,1%).

1.5. Wnioski wynikające z charakterystyki jednostki samorządu terytorialnego

Piwniczna-Zdrój odznacza się bogactwem środowiska przyrodniczo-geograficznego, które uzupełnia dziedzictwo kulturowe obszaru, pełni funkcję uzdrowiska o uznanej marce turystycznej, specjalizującego się w leczeniu chorób układu oddechowego, układu trawienia oraz nadciśnienia. Gminę pokrywają wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody: Popradzki Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Rezerwaty Przyrody Wierchomla i Lembarczek, Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu i obszar Natura 2000 (Ostoja Popradzka - PLH120019).

Istotnymi czynnikami ograniczającymi zagospodarowanie są ukształtowanie powierzchni ziemi (obecność głębokich dolin wciosowych, niesymetrycznych stoków o dużym nachyleniu oraz terasowej fizjonomii), liczne potoki i duża lesistość. Polityka rozwoju elektromobilności Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój musi więc uwzględnić ograniczenia i wykluczenia z zabudowy terenów ze względu na uwarunkowania środowiskowe. Ponadto istotnymi czynnikami dla przyszłego rozwoju tej dziedziny w są również stopień zurbanizowania, układ przestrzenny oraz obecność turystów i kuracjuszy.

Spadający poziom bezrobocia pozytywnie wpływa na wizerunek gminy oraz warunki materialne mieszkańców co świadczy o dobrze funkcjonującym rynku pracy. Negatywnym skutkiem takiego zorientowania na sukces gospodarczy jest emisja lokalnych zanieczyszczeń, w tym dwutlenku węgla, pochodzącego m.in. z transportu samochodowego. Piwniczna-Zdrój, bazując na swych zasobach naturalnych, rozwija lokalną gospodarkę w oparciu o różnorodną działalność usługową związaną z obsługą ruchu turystycznego, z przewagą działalności prywatnej.

Infrastruktura komunikacyjna rejonu południowej części powiatu nowosądeckiego – tak jak i całego subregionu sądeckiego – wymaga kolejnych inwestycji. Urozmaicona rzeźba terenu w połączeniu z rozproszoną zabudową nie sprzyja sprawnemu podłączaniu miejscowości do systemu podstawowego dróg. Uzdrowisko posiada także połączenie kolejowe o znaczeniu ponadregionalnym.

Na zidentyfikowane problemy gminy składają się następujące elementy:

- Problemy z dotarciem do Uzdrowiska oraz problemy parkingowe.
- Brak publicznych stacji ładowania pojazdów elektrycznych.
- Słaba komunikacja oparta o przewozy komercyjne miasta z Krakowem i resztą kraju.
- Niewykorzystany potencjał kolei w obsłudze dojazdów do miasta.

- Stosunkowo duży udział samochodów osobowych w dojazdach do centrum miasta oraz terenów atrakcyjnych turystycznie i rekreacyjnie, przy jednoczesnym braku możliwości i celowości zapewnienia dostatecznej liczby miejsc parkingowych, ze względu na niekorzystne oddziaływanie ruchu na środowisko.

2. STAN JAKOŚCI POWIETRZA

Niniejszy rozdział charakteryzuje stan jakości powietrza Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój. Wartości wskaźników dla terenu objętego opracowaniem oparto o wyniki pomiarów stacji monitorowania powietrza. Przeanalizowano dane na rok 2018 i posłużono się opracowaniem *Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego z 2017 r.*

2.1. Metodologia obliczenia wskaźników zanieczyszczeń

Dla obliczenia wskaźników zanieczyszczeń w Piwnicznej-Zdroju wykorzystano zindeksowane wartości zaproponowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - polski indeks jakości powietrza obliczany jest bezpośrednio w bazie danych JPOAT2.0 GIOŚ bazując na otrzymanych danych z wybranych stacji pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska.

Indeksy poszczególnych zanieczyszczeń liczone są na podstawie 1-godzinnych stężeń, które są bazą do wyznaczania wartości polskiego indeksu jakości powietrza w oparciu o wartości z poniższej tabeli. Dane w tabeli odnoszą się do takich stężeń jak: pyłu PM10, ozonu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, benzenu i tlenku węgla.

Poniższa tabela prezentuje skalę barwną dla polskiego indeksu jakości powietrza – GIOŚ.

Tabela 1: Skala barwna dla polskiego indeksu jakości powietrza – GIOŚ

Indeks jakości powietrza	PM10 [µg/m ³]	PM2,5 [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	SO ₂ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]	CO [mg/m ³]
Bardzo dobry	0 - 21	0-13	0 - 71	0 - 41	0 - 51	0 - 6	0 - 3
Dobry	21,1 - 61	13,1 - 37	71,1 - 121	41,1 - 101	51,1 - 101	6,1 - 11	3,1 - 7
Umiarkowany	61,1 - 101	37,1 - 61	121,1 - 151	101,1 - 151	101,1 - 201	11,1 - 16	7,1 - 11
Dostateczny	101,1 - 141	61,1 - 85	151,1 - 181	151,1 - 201	201,1 - 351	16,1 - 21	11,1 - 15
Zły	141,1 - 201	85,1 - 121	181,1 - 241	201,1 - 401	351,1 - 501	21,1 - 51	15,1 - 21
Bardzo zły	> 201	> 121	> 241	> 401	> 501	> 51	> 21

Odnotowany poziom jakości powietrza pozwala na określenie w jaki sposób stężenie poszczególnych zanieczyszczeń we wdychanym powietrzu wpływa na zdrowie i życie ludzi. Znaczenie poszczególnej rangi indeksu dla zdrowia jest następujące (źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska):

- Bardzo dobry – Jakość powietrza jest bardzo dobra, zanieczyszczenie powietrza nie stanowi zagrożenia dla zdrowia, warunki bardzo sprzyjające do wszelkich aktywności na wolnym powietrzu, bez ograniczeń.
- Dobry – Jakość powietrza jest zadowalająca, zanieczyszczenie powietrza powoduje brak lub niskie ryzyko zagrożenia dla zdrowia. Można przebywać na wolnym powietrzu i wykonywać dowolną aktywność, bez ograniczeń.
- Umiarkowany – Jakość powietrza jest akceptowalna. Zanieczyszczenie powietrza może stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci). Warunki umiarkowane do aktywności na wolnym powietrzu.
- Dostateczny – Jakość powietrza jest dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz może mieć negatywne skutki zdrowotne. Należy rozważyć ograniczenie (skrócenie lub rozłożenie w czasie) aktywności na wolnym powietrzu, szczególnie jeśli ta aktywność wymaga długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego.
- Zły – Jakość powietrza jest zła, osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć do minimum wszelką aktywność fizyczną na wolnym powietrzu - szczególnie wymagającą długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego.
- Bardzo zły – Jakość powietrza jest bardzo zła i ma negatywny wpływ na zdrowie. Osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum. Wszelkie aktywności fizyczne na zewnątrz są odradzane. Długotrwała ekspozycja na działanie substancji znajdujących się w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia zmian m.in. w układzie oddechowym, naczyniowo-sercowym oraz odpornościowym.

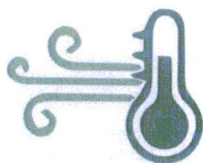

2.2. Czynniki wpływające na emisję zanieczyszczeń

Na ogólny stan zanieczyszczonego powietrza wpływa wiele czynników. To wieloparametrowy układ, w którym na bardzo mało czynników można mieć wpływ. Jedynym parametrem, na który można realnie oddziaływać jest wielkość emisji. Można wyróżnić następujące czynniki:

Rozmieszczenie i wydajność źródeł emisji zanieczyszczeń na danym obszarze i poza nim.

Lokalne warunki meteorologiczne sprzyjające, bądź nie, usuwaniu emitowanych lokalnie zanieczyszczeń.

Warunki topograficzne.

Rozmieszczenie i wydajność źródeł emisji zanieczyszczeń na danym obszarze i poza nim dotyczy m. in. poziomu nagromadzenia lokalnych źródeł emisji powierzchniowej, liniowej i punktowej oraz oddziaływanie tła napływowego z sąsiednich powiatów, województw i państw. Największą rolę mają tutaj zanieczyszczenia emitowane lokalnie na niewielkiej wysokości. Na wydajność źródeł emisji zanieczyszczeń, w przypadku procesów spalania w energetyce, przemyśle i transporcie, wpływ mają zastosowane filtry, odpowiednio wyregulowany proces spalania oraz jakość spalanego paliwa. Im efektywniejsze filtry i lepiej wyregulowany proces spalania, tym mniejsza jest emisja zanieczyszczeń do atmosfery. W przypadku zanieczyszczenia powietrza jakim jest transport, wielkość emisji zależy przede wszystkim od liczby źródeł, to znaczy od liczby pojazdów spalinowych oraz rodzaju i wielkości zastosowanych silników. Wielkość emisji z pojedynczego pojazdu zależy przede wszystkim od ilości i rodzaju spalanego przez niego paliwa oraz zastosowanych rozwiązań technicznych, takich jak katalizatory czy filtry m.in. DPF. Emisję zanieczyszczeń przez pojazdy spalinowe, kategoryzuje się

normami EURO. Od 2014 roku obowiązuje norma EURO 6 (Rozporządzenie Komisji (UE) nr 459/2012) dla lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych. Dopuszczalna wartość emisji tlenków azotu ma wynieść 400 mg/kWh, a więc o 80% mniej niż w normie Euro 5. Limity emisji cząstek stałych zostaną zmniejszone o 66% i mają wynosić 10 mg/kWh. Norma dotycząca liczby cząstek stałych obowiązuje od 2013 r. z normą Euro 5b dla silników wysokoprężnych, a od 2015 r. z wartością Euro 6 dla silników benzynowych.

Lokalne warunki meteorologiczne sprzyjające, bądź nie, usuwaniu emitowanych lokalnie zanieczyszczeń. To grupa czynników wpływająca na emisje przede wszystkim poprzez dyfuzję atmosferyczną, pionowy gradient temperatury, prędkość i kierunek wiatru, grubość warstwy mieszania, opady atmosferyczne, przemiany zanieczyszczeń w atmosferze oraz inne czynniki meteorologiczne. Wszystkie one wpływają na stan zanieczyszczenia powietrza. Od nich zależy stężenie zanieczyszczeń i wartość opadu pyłu na danym obszarze. Zależnie od rodzaju emitora oraz czynników meteorologicznych obszar oddziaływania źródła emisji zanieczyszczeń może wynosić nawet setki kilometrów, czasami przekraczając granice państw. Zasadniczymi elementami wpływającymi na zanieczyszczenia wyemitowane do atmosfery mają prędkość i kierunek wiatru oraz charakter turbulencji powietrza, temperatura powietrza, opady atmosferyczne, zachmurzenie i ciśnienie atmosferyczne. Pojęcie wiatru dotyczy zarówno poziomej składowej ruchu oraz składowej ruchów pionowych, zróżnicowanej w zależności od miejsca i czasu. Na różnych terenach dominuje pionowy lub poziomy ruch powietrza. Przez wiatr rozumiemy zatem także ruchy w innych kierunkach niż kierunek poziomy, choć w odniesieniu do formuły Pasquilla zjawisko wiatru jest upraszczane do poziomego przemieszczania się mas powietrza. Istnieje możliwość, że w przypadku wystąpienia określonych warunków smuga zanieczyszczeń jest dłuższa, przy większej prędkości wiatru. W innych przypadkach silniejszy wiatr może wspomagać dyfuzję turbulencyjną, wskutek czego zanieczyszczenia łatwiej ulegają rozpraszaniu. Parametr prędkości wiatru jest ściśle związany ze stabilnością atmosfery. Wprowadzenie większej prędkości wiatru w warunkach atmosfery niestabilnej spowoduje zmniejszenie długości smugi. Natomiast w atmosferze stabilnej długość smugi będzie większa przy większej prędkości wiatru. Wzrost prędkości wiatru powoduje obniżenie stężenia składników zanieczyszczających w powietrzu. Prędkość wiatru jest zatem parametrem wpływający korzystnie na spadek stężenia substancji szkodliwych w powietrzu. Należy zauważyć, że największe stężenia zanieczyszczeń atmosferycznych występują w przyziemnej, najniższej warstwie powietrza. Wraz ze wzrostem odległości od źródła emisji można obserwować wzrost stężenia w wyższych warstwach atmosfery. Z drugiej strony wzrost prędkości wiatru zmniejsza możliwość oderwania się „obłoku” zanieczyszczeń od powierzchni ziemi, co prowadzi do zwiększenia zasięgu i powierzchni strefy rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Przy braku wiatru zanieczyszczenia zalegają w miejscu gdzie

zostały wyemitowane. Opady atmosferyczne oraz wilgotność powietrza stanowią dodatkowy element decydujący o przemieszczaniu się i zasięgu zanieczyszczeń. Opady, głównie deszcze, powodują zmniejszenie stężenia zanieczyszczeń powietrza, w wyniku rozpuszczania ich w wodzie, absorpcji zanieczyszczeń na powierzchni kropel i mechanicznego działania opadów. Kiedy temperatura jest niska, obserwuje się znaczny wzrost emisji, ze względu na intensywniejszą eksploatację pieców grzewczych w gospodarstwach domowych, które są głównym emitentem zanieczyszczeń spośród tak zwanej „niskiej emisji”, czyli zachodzącej na wysokości mniejszej niż 40 m nad poziomem ziemi. W przypadku procesów spalania w gospodarstwach domowych największy wpływ na poziom emisji ma rodzaj stosowanego paliwa, konstrukcja pieca oraz odpowiedni dobór parametrów spalania. Największą emisją charakteryzują się piece niskiej klasy na paliwo stałe. Również silniki spalinowe, napędzające większość użytkowanych w mieście pojazdów, pracujące w niskiej temperaturze emitują więcej zanieczyszczeń, ze względu na m.in. intensywniej zachodzące wtedy spalanie niecałkowite.

Warunki topograficzne mają również znaczny wpływ na wielkość zanieczyszczeń – ukształtowanie terenu, występowanie nieck/wzniesień terenu, umożliwiających lub utrudniających mieszanie się i przepływ powietrza lub jego stagnację. Zawirowania powietrza, tworzące się wokół nierówności terenowych, zabudowań, pasów zieleni o dużej zwartości, prowadzą do silniejszego rozptylania się obłoku zanieczyszczeń. Ruch powietrza nad przeszkodą odbywa się ze zwiększoną prędkością, natomiast za przeszkodą prędkość wiatru zmniejsza się. Strefa za przeszkodą, o małej prędkości wiatru, nazywana jest cieniem aerodynamicznym. Długość cienia aerodynamicznego zależy od wysokości i szerokości przeszkody oraz prędkości wiatru. Średnią długość cienia przyjmuje się jako sześciokrotną wysokość przeszkody. Cień aerodynamiczny może spowodować oderwanie się obłoku zanieczyszczeń powietrza od powierzchni ziemi. Przeszkodami terenowymi mogą być: rzeźba terenu, lasy, zbiorniki wodne, budynki itp. W przypadku występowania w terenie przeszkody (np. wzniesienia) mogą występować zakłócenia kierunku i prędkości wiatru. Nasłonecznione zbocza tego wzniesienia, wskutek nagrzewania się od promieniowania słonecznego, mogą wytworzyć pionowy gradient temperatury, wpływający na działanie wiatru w skali lokalnej. Wzniesienie terenowe stanowi przeszkodę nieprzepuszczalną. Inaczej na przepływ wiatru wpływają naturalne przeszkody przepuszczalne, do których zalicza się pokrycia leśne, pasy zadrzewień, plantacje roślinne, sady itp. W przypadku inwestycji drogowej przeszkodą terenową mogą być także ekrany akustyczne, wpływające na warunki przewietrzania pasa drogowego. W otoczeniu dróg duże budowle, a w szczególności grupy budynków, tworzą przeszkody terenowe, których wpływ powoduje powstawanie wielu stref zawirowań, w których pogarszają się warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza. Jest to widoczne szczególnie w obszarach miast, gdzie kierunek wiatru jest zmienny (uwarunkowany zabudową, kierunkami ulic, itp.). Są to czynniki decydujące o rozkładzie stężeń substancji

zanieczyszczających oraz mogą powodować wtórne porywanie osadzonych na powierzchni terenu pyłów.

2.3. Obecny stan jakości powietrza – podsumowanie inwentaryzacji

Na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych powietrza należących do WIOŚ. Ponadto jednostka samorządowa nie dysponuje również własnym systemem monitoringowym. Najbliżej usytuowaną stacją monitorowania powietrza należącą do WIOŚ jest stacja w Nowym Sączu przy ul. Nadbrzeżnej. Pomiaru dotyczą stężenia: PM10 (pyłu zawieszonego PM10), PM2,5 (pyłu zawieszonego PM2,5) oraz benzo(a)pirenu w PM10. W związku z powyższym analizę stanu jakości powietrza w Piwnicznej-Zdrojuoparto o dane pomiarowe z roku 2018 dla najbliższej zlokalizowanej stacji.

Dla określenia dokładnego położenia i cech charakterystycznych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza danego obszaru przeprowadza się inwentaryzację. Uzyskany obraz emisji jest przybliżony, niemożliwym jest dokładne określenie co, ile i kiedy jest emitowane. W kolejnej tabeli przedstawiono uśrednione roczne wyniki pomiarów ze stacji monitoringu powietrza w Nowym Sączu.

Tabela 2: Wyniki pomiarów zanieczyszczeń 1-godzinnych w skali miesiąca w roku 2018

MIESIĄC	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM2,5* [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	NO ₂ [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	SO ₂ [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
styczeń	62,46	47,46	30,02	11,01
luty	69,07	58,75	31,23	11,82
marzec	67,70	54,37	36,96	10,43
kwiecień	35,07	22,03	26,69	3,42
maj	24,22	14,36	20,61	2,67
czerwiec	20,45	14,76	16,82	2,67
lipiec	21,48	15,97	16,33	2,64
sierpień	25,06	17,92	18,09	2,45
wrzesień	31,49	23,44	20,07	3,94
październik	40,33	32,88	26,61	5,20
listopad	50,11	43,28	26,43	4,91
grudzień	53,88	44,28	28,77	6,32
Stężenie średnioroczne	41,78	32,46	24,89	5,62
Poziom dopuszczalny stężenia średniorocznego	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ **

* Pomiar 24-godzinny.

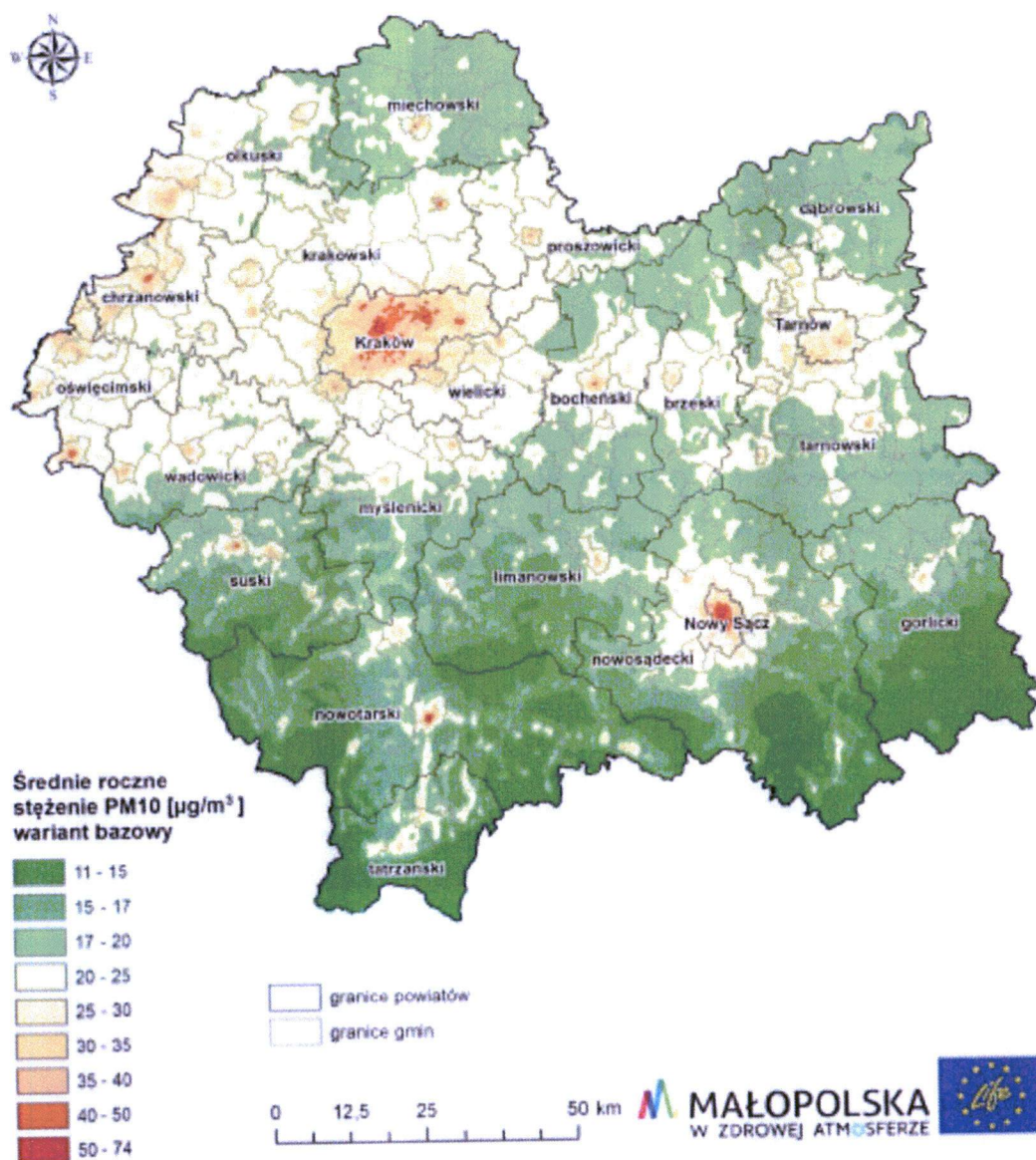

** Poziom dopuszczalny stężenia średniego 1-godzinnego: $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (przekroczenie tego poziomu dozwolone 24 razy w ciągu roku).

Dane pomiarowe stacji WIOŚ identyfikują okolice stacji pomiarowej jako obszar przekroczeń dopuszczalnych stężeń w powietrzu następujących substancji:

- pyłu zawieszonego PM10 (godzinny);
- pyłu zawieszonego PM2,5(dobowy).

Stężenia średniodobowe pyłu PM10 mogą przekraczać wartość $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ jedynie 35 dni w roku. Dokument *Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego* identyfikuje w strefach województwa małopolskiego na stacjach pomiarowych w 2015 roku wartości stężeń średniodobowych były przekraczane przez większą liczbę dni. W Nowym Sączu, Skawinie i Tuchowie przekroczenia tych stężeń występowały nawet ponad 100 dni. Najwięcej dni z przekroczeniami stężeń pyłu PM10 powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ notowano w ostatnich latach w Krakowie, Skawinie, Proszowicach i Nowym Sączu.

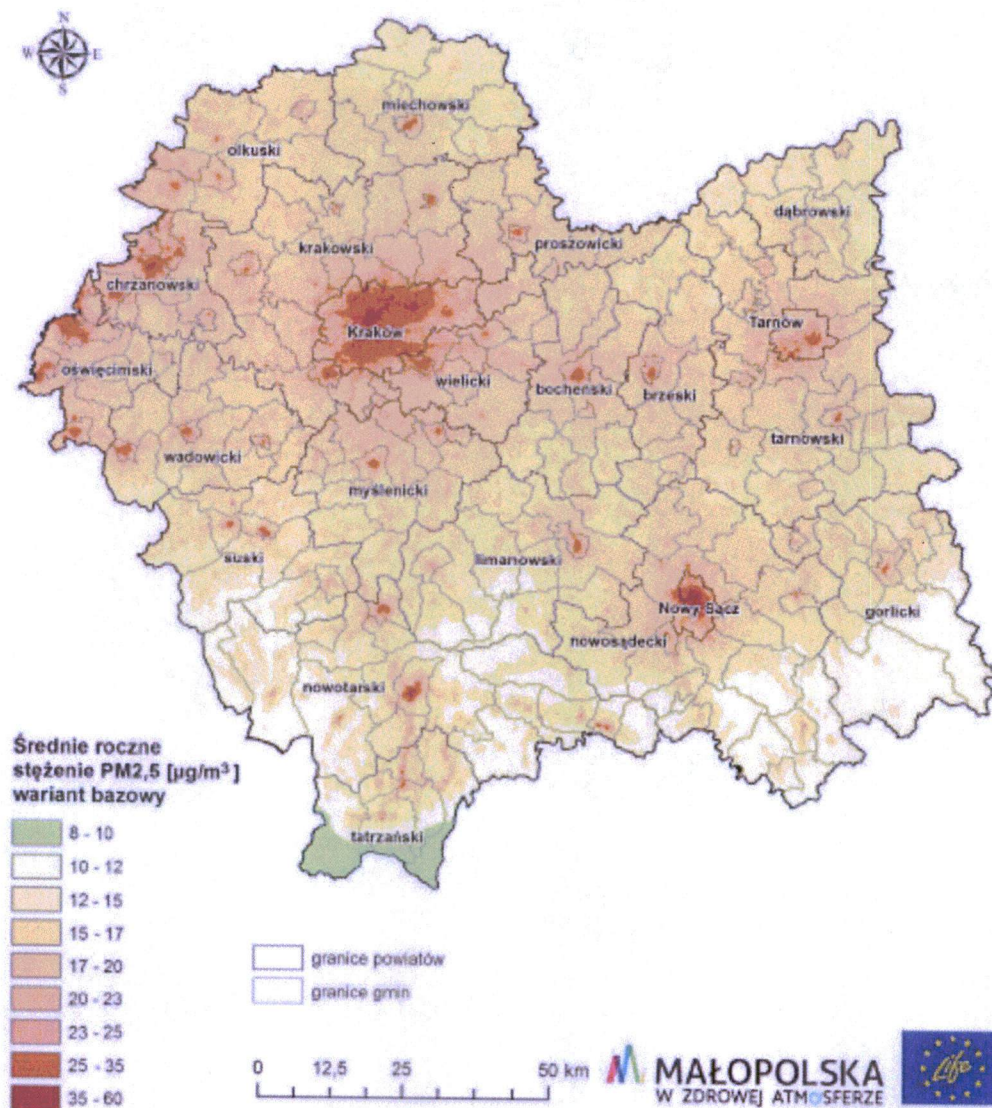

Rysunek 3: Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM10 na obszarze województwa małopolskiego w 2015 r. (źródło: Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego)

Norma stężeń średniorocznych pyłu PM_{2,5} stale ulega zaostrzeniu, aż do roku 2020, w którym wartość dopuszczalna będzie wynosiła 20 µg/m³. Prowadzone pomiary stężeń pyłu PM_{2,5} w powietrzu wskazują na przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej w 2015 r. 25 µg/m³. Przy zaostrzonym poziomie dopuszczalnym stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM_{2,5} przekroczenia wystąpiły na obszarze 55 gmin o łącznej powierzchni 295,2 km² co stanowi około 1,9% powierzchni województwa małopolskiego. Od 2011 dwukrotnie zmniejszył się obszar występowania przekroczeń i obniżyła się liczba narażonej ludności (o około 200 tys.). Wysoka zawartość pyłu PM_{2,5} ma wpływ na zdrowie i życie ponad 1 072,6 tys. mieszkańców regionu (31,8% ludności województwa). Od 2020 roku norma dla pyłu PM_{2,5} wynosić będzie tylko 20 µg/m³ i przy obecnym poziomie zanieczyszczenia powietrza przekroczenia występowałyby na obszarze 106 gmin. Najwyższe przekroczenia poziomu dopuszczalnego

wyznaczona obszarze Krakowa ($55,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$), Nowego Sącza ($60,84 \mu\text{g}/\text{m}^3$), Nowego Targu ($51,07 \mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz Chrzanowa ($49 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Rysunek 4: Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM_{2,5} na obszarze województwa małopolskiego w 2015 r. (źródło: Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego)

Ze względu na przekroczenia udziału pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu w strefie małopolskiej, dokument określił działania długo- i krótkoterminowe zmierzające do polepszenia stanu jakości powietrza. Plan działań w celu poprawy jakości powietrza na poziomie wojewódzkim i lokalnym przewiduje:

Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego

Wprowadzenie ograniczeń w użytkowaniu instalacji na paliwa stałe

Realizacja gminnych programów ograniczania niskiej emisji (PONE) –

eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe
Rozbudowa sieci gazowych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu obniżenia kosztów eksploatacyjnych ogrzewania niskoemisyjnego
Termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym
Wyeliminowanie spalania odpadów oraz ograniczenie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi

Ograniczenie emisji z transportu

Rozszerzenie strefy ograniczonego ruchu oraz ograniczonego płatnego parkowania wraz z systemem parkingów typu „Parkuj i Jedź” (Park&Ride)
Poprawa organizacji ruchu samochodowego w miastach
Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu nawierzchni dróg
Rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym
Rozwój komunikacji rowerowej
Wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów

Ograniczenie emisji przemysłowej

Szczególny nadzór nad działalnością przemysłu w obszarach złej jakości powietrza
--

Inne działania

Samorząd Województwa, jako koordynator działań w kierunku poprawy jakości powietrza

Wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w województwie
Edukacja ekologiczna mieszkańców
Spójna polityka na szczeblu lokalnym uwzględniająca priorytety poprawy jakości powietrza
Poprawa warunków przewietrzania miast i ochrona terenów zielonych

Największym problemem obniżającym jakość powietrza jest tzw. niska emisja. Określenie to odnosi się do zanieczyszczeń powietrza emitowanych na wysokości do 40 m od gruntu. Powstaje m.in. poprzez spalanie paliw konwencjonalnych w kotłach grzewczych. Władze miasta i gminy celem ograniczenia zanieczyszczeń tego typu, prowadzą różne działania, w tym między innymi realizują projekt pn. „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE-IP MALOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021, współfinansowany ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej. Okres realizacji Projektu to 2016-2023.

2.4. Planowany efekt ekologiczny związany z wdrażaniem strategii rozwoju elektromobilności

Jak wynika z informacji przekazywanej przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, w sąsiedztwie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój stale odnotowuje się przekroczenia dozwolonej liczby dni powyżej normy dobowej dla pyłu zawieszonego PM10 oraz pył PM2,5 w powietrzu. Wyższych poziomów stężeń

zanieczyszczeń należy spodziewać się zazwyczaj wtedy gdy występują warunki metrologiczne sprzyjające ich kumulacji.

W celu zmniejszenia zagrożeń niezbędne jest zatem natychmiastowe podjęcie działań zmierzających do poprawy warunków jakości powietrza w gminie. W tym celu jednym z szerokich kroków jakie podjęto jest opracowanie niniejszego dokumentu i przyjęcie do realizacji działań w nim wytyczonych.

Zgodnie z przyjętym w 2017 roku „Planem gospodarki niskoemisyjnej dla gminy miejsko-wiejskiej Piwniczna-Zdrój wraz z elementami programu ograniczenia niskiej emisji” całkowita emisja CO₂ w gminie w 2015 r. wynosiła 56 946,75 MgCO₂/rok.

Wskutek realizacji zaplanowanych działań na terenie gminy możliwe będzie uzyskanie odpowiedniej wielkości efektu ekologicznego. Poniższa tabela sumuje wyniki dla wszystkich działań wytyczony w niniejszej strategii i określa jego wielkość.

Tabela 3: Planowany efekt ekologiczny związany z wdrażaniem strategii rozwoju elektromobilności

Zadanie		Efekt ekologiczny
I	Utworzenie gminnego Systemu Zarządzania Energią	n/d
II	Budowa systemu informacji pasażerskiej	n/d
III	Modernizacja przystanków miejskich oraz rozwój infrastruktury SMART-CITY	30,00 MgCO ₂
IV	Budowa systemu dróg rowerowych	n/d
V	Rozwój komunikacji rowerowej	15,00 MgCO ₂
VI	Wymiana pojazdów służbowych	10,00 MgCO ₂
VII	Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych	n/d
VIII	Modernizacja oświetlenia	70,00 MgCO ₂
IX	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach publicznych	430,00 MgCO ₂
XI	Edukacja ekologiczna	n/d
SUMA		555,00 MgCO ₂

Wysokość osiągniętego efektu ekologicznego w konsekwencji zrealizowanych działań przyczyni się do redukcji 555,00 MgCO₂ co daje 0,76% całkowitej emisji CO₂ w gminie w 2015 r. (oszacowanej w „Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy miejsko-wiejskiej Piwniczna-Zdrój wraz z elementami programu ograniczenia niskiej emisji”).

2.5. Monitoring jakości powietrza

Na terenie Piwnicznej-Zdroju jak wskazano w niniejszym rozdziale nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych jakości powietrza należących do WIOŚ, ani też sama gmina nie dysponuje siecią własnego monitoringu. Ze względu natomiast na fakt, iż posiada status uzdrowiska szczególnie ważnym zadaniem samorządu jest prowadzenie kontroli jakości powietrza na swoim terenie. W związku z tym

jednym z zadań zaproponowanych do wdrożenia w niniejszym dokumencie jest budowa systemu czujników pomiaru jakości powietrza tworząca sieć lokalnego monitoringu.

Istotna jest nie tylko ocena stanu jakości powietrza, ale również rozpoznanie problemu i ocena które źródła, w którym miejscu gminy mają istotny wpływ na jakość powietrza. Odpowiedź na to pytanie daje matematyczne modelowanie dyspersji zanieczyszczeń na terenie jednostki administracyjnej. Dzięki temu możliwa jest ocena, w których miejscach gminy udział źródeł liniowych ma największy wpływ na jakość powietrza. W przypadku podjęcia ewentualnych działań związanych z wdrożeniem i odpowiednim wykorzystaniem sieci monitoringu na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój rekomenduje się stosowanie następujących rozwiązań:

Budowa systemu czujników pomiaru jakości powietrza powinna zostać poprzedzona analizą mającą na celu określenie optymalnego rozlokowania niskokosztowych urządzeń (detektorów) w terenie. Analiza ta powinna uwzględniać m.in. wielkość gminy, budowę topograficzną jej obszaru, charakter zabudowy, rozkład sieci drogowej oraz informacje zawarte w dostępnych dokumentach o charakterze diagnostycznym (właściwych dla przedmiotu badań), w szczególności w Programach Ochrony Powietrza.

Lokalizacja czujników powinna spełniać w największym stopniu wymagania lokalizacyjne określone dla stałych punktów pomiarowych, dlatego w niektórych przypadkach celowe może okazać się zamontowanie urządzeń autonomicznych energetycznie, czerpiących i magazynujących energię z dowolnego źródła energii wolnodostępnej takich jak np.: promieniowanie słoneczne.

Urządzenia do pomiaru pyłu powinny być kalibrowane do wskazań stacji pomiarowych WIOŚ lub stacji posiadających certyfikat równoważności z metodą referencyjną w warunkach zapewniających szeroki zakres stężeń (przynajmniej w zakresie 0–100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Właściwa polityka informacyjna i zarządcza w zakresie jakości powietrza powinna być oparta o identyfikację źródeł odpowiedzialnych za złą jakość powietrza. Celowe jest zatem wdrożenie w mieście systemu modelowania jakości powietrza, którego wyniki mogą być następnie prezentowane w postaci mapy jakości powietrza na terenie gminy. Zastosowanie takiego podejścia może umożliwić m.in.:

- wizualizację stężeń w każdym, dowolnym miejscu gminy,
- określenie w trybie on-line, które obszary (np. osiedla), obiekty (np. szkoły/przedszkola/szpitale) są/będą (w przypadku danych prognostycznych) narażone na gorszą jakość powietrza i w jakim stopniu,
- raportowanie (on-line) danych uzyskanych z modelu z poziomu mapy (tworzenie różnego rodzaju raportów, np. rankingu (dzielnic lub wybranych obiektów, np. placówek oświatowych) w oparciu o wskaźniki (średnie oraz maksymalne stężenia godzinowe w miejscowościach) w formie listy lub mapy (porównawczej) dla wybranej godziny,
- prezentowanie innych danych na mapie, np. lokalizacji źródeł emisji oraz lokalizacji zmian systemów grzewczych, celem oceny koncentracji źródeł/emisji z zainteresowaniem mieszkańców zmianą systemów grzewczych, a jednocześnie oceną jakości powietrza w tej okolicy,
- określenie wpływu źródeł emisji na stężenia zanieczyszczeń, co może poprawić skuteczność zarządzania prowadzonymi działaniami naprawczymi, poprzez wskazanie udziału źródeł emisji w stężeniu pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w dowolnie wybranym miejscu gminy,
- przewidywanie epizodów złej jakości powietrza i skierowanie do mieszkańców odpowiednich rekomendacji/zaleceń, dotyczących ograniczania emisji i planowania aktywności (sport, spacer).

Właściwe jest w tym przypadku wykorzystanie danych PMŚ do walidacji modelowania, a stacji niskokosztowych do kalibracji modelu (system powinien asymlować dane ze stacji niskokosztowych).

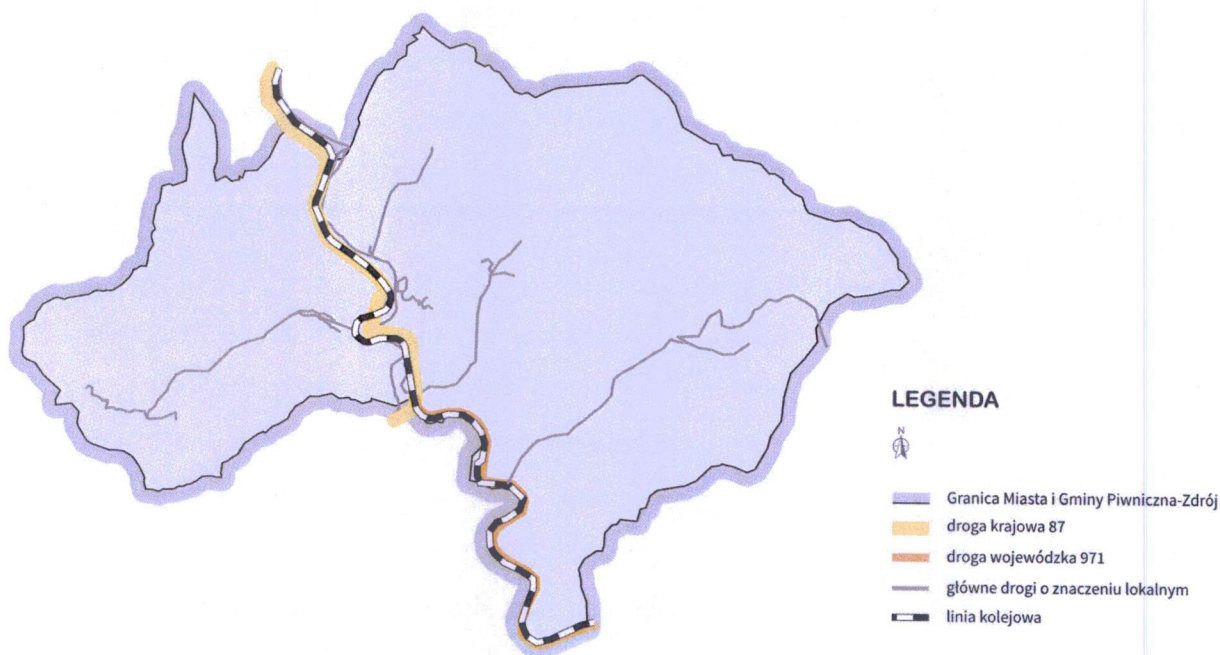
Monitoring powinien być prowadzony przez cały rok kalendarzowy, przy czym minimalny czas dla analizy i oceny zachodzących zmian i trendów wynosi co najmniej 2 pełne lata kalendarzowe.

3. STAN OBECNY SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO W GMINIE

3.1. Struktura organizacyjna

Dostępność komunikacyjną Piwnicznej-Zdroju zapewniają dogodne połączenia drogowe i kolejowe. Pod względem funkcjonalnym drogi publiczne można podzielić na drogi krajowe i wojewódzkie służące ponadlokalnym potrzebom komunikacyjnym oraz obsługującą potrzeby miejscowe sieć dróg powiatowych i gminnych, uzupełnianą w tym zakresie przez drogi wewnętrzne. Przebieg najważniejszych dróg na terenie miasta i gminy przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 5: Podstawowy układ drogowy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

Do najważniejszych połączeń drogowych należy zaliczyć:

- drogę krajową nr 87 – droga krajowa klasy G o długości 28 km na trasie Nowy Sącz – Stary Sącz – Piwniczna-Zdrój – granica Państwa.
- drogę wojewódzką nr 971 - droga wojewódzka o długości 38 km łącząca drogę krajową nr 87 w Piwnicznej-Zdroju z drogą wojewódzką nr 981 w Krynicy-Zdroju. Droga w całości biegnie na terenie powiatu nowosądeckiego.

Ruch kolejowy na terenie miasta i gminy odbywa się w oparciu o zelektryfikowaną linię kolejową Tarnów – Muszyna – granica państwa w Leluchowie. Linia otwarta została w roku 1876 a zelektryfikowana w latach 1984-1987. Ruch lokalny odbywa się pomiędzy przystankami w Młodowie, Piwnicznej-Zdroju, Łomnicy-Zdroju, Wierchomli Wielkiej i Zubrzyku. Stacja Piwniczna-Zdrój obsługuje ponadto pociągi międzynarodowe oraz pociągi krajowe.

W 2018 roku w gminie Piwniczna-Zdrój znajdowało się 0,8 km ścieżek rowerowych. Zarejestrowano 4 taksówki oraz 4 licencje na taksówki. Na terenie gminy nie funkcjonuje publiczna komunikacja

zbiorowa. Przewozy na połączeniach regionalnych i dalekobieżnych realizowane są przez następujące podmioty, prowadzące działalność komercyjną:

- Firma Marpol sp.j. w. Małek R. Małek istniejąca na rynku od 1997 roku. Obecnie obsługuje ponad 50 miejscowości zlokalizowanych na terenie 15 gmin powiatu nowosądeckiego, tarnowskiego i krakowskiego. Linie autobusowe obsługujące teren Piwnicznej-Zdroju to połączenia w następujących kierunkach:

Nowy Sącz >> Łomnica Zdrój

Piwniczna Zdrój >> Nowy Sącz

Nowy Sącz >>Piwniczna Zdrój

Wierchomla Mała>> Nowy Sącz

Nowy Sącz >> Wierchomla Mała

Autobusy spółki Marpol zatrzymują się w obrębie Gminy i Miasta Piwniczna-Zdrój w różnych konfiguracjach na takich przystankach jak: Piwniczna-Zdrój Rynek, Piwniczna-Zdrój Pętla oraz Piwniczna-Zdrój ul. Szczawnicka II.

- FirmaSzwagropol sp. j. istniejąca na rynku od 1997 roku. Obecni obsługuje 7 linii regularnych z Krakowa do: Zakopanego, Nowego Sącza, Bukowiny Tatrzańskiej, Gorlic, Piwnicznej-Zdrój, Krynicy-Zdrój oraz przez Krynicy-Zdrój do Muszyny. Linia autobusowa obsługująca Piwniczną-Zdrój realizowana jest w następującym kierunku:

Kraków >>Nowy Sącz >> Piwniczna-Zdrój >> Nowy Sącz >> Kraków

Autobusy spółki zatrzymują się w gminie na dwóch przystankach: Piwniczna Zdrój Rynek oraz Piwniczna Zdrój Borownice II.

Ponadto na terenie gminy i miasta swoją działalność prowadzi dodatkowo sześć prywatnych przedsiębiorstwrealizujących przewozy busami i autokarami.

Na terenie Piwnicznej-Zdroju zlokalizowanych jest łącznie 36 przystanków autobusowych. Ich zestawienie zawiera poniższa tabela ze wskazaniem, które przystanki posiadają wiaty przystankowe.

Lp.	Nazwa przystanku	Wiaty przystankowe
1	Młodów	brak
2	Piwniczna Zdrój Borownice I	brak
3	Piwniczna Zdrój Borownice II	brak
4	Piwniczna Zdrój ul. Krakowska	2 wiaty przystankowe
5	Piwniczna Zdrój „Rynek”	1 wiata przystankowa
6	Piwniczna Zdrój „Koliba”	brak
7	Piwniczna Zdrój „Szkola”	1 wiata przystankowa
8	Piwniczna Zdrój skrzyżowanie Łomnica	1 wiata przystankowa
9	Piwniczna Zdrój „Twarogi”	1 wiata przystankowa
10	Piwniczna Zdrój „Szkola”	1 wiata przystankowa
11	Piwniczna Zdrój Koliba (Zatoka „Limba”)	brak
12	Piwniczna Zdrój Zawodzie	brak
13	Piwniczna Zdrój Łomnickie	brak
14	Kokuszka Sklep	brak
15	Kokuszka Szkola	brak
16	Kokuszka Pętla	1 wiata przystankowa
17	Wierchomla Mała Hotel	brak
18	Wierchomla Mała Stacja Narciarska	brak
19	Łomnica Zdrój Kąty	1 wiata przystankowa
20	Łomnica Zdrój Franczaki	brak
21	Łomnica Zdrój Szkola	1 wiata przystankowa
22	Łomnica Zdrój Szkola	brak
23	Piwniczna Zdrój „Twarogi”	1 wiata przystankowa
24	Piwniczna Zdrój „Szkola”	brak
25	Piwniczna Zdrój Koliba (Zatoka „Limba”)	brak
26	Piwniczna Zdrój „Twarogi”	brak
27	Piwniczna Zdrój Koliba	brak
28	Piwniczna Zdrój Szczawnicka	1 wiata przystankowa
29	Piwniczna Zdrój Szczawnicka II	1 wiata przystankowa
30	Piwniczna Zdrój Szczawnicka ST. Harcerska	1 wiata przystankowa
31	Piwniczna Zdrój Szczawnicka Szkola	1 wiata przystankowa
32	Piwniczna Zdrój Szczawnicka Rogacz	1 wiata przystankowa
33	Piwniczna Zdrój Szczawnicka Pętla	1 wiata przystankowa
34	Zubrzyk I	1 wiata przystankowa
35	Zubrzyk II	1 wiata przystankowa
36	Zubrzyk III	1 wiata przystankowa

3.2. Transport prywatny i komunalny

Z uwagi na swoje topograficzne położenie Piwniczna-Zdrój jest (w szczególności w okresie zimowym) gminą o szczególnie utrudnionym dostępie komunikacyjny. Przez jedyną drogę krajową przejeżdża ciężki ruch tranzytowy oddziałując negatywnie na uzdrowski charakter gminy.

Czynnikami generującymi ruch oprócz ruchu tranzytowego i turystycznego jest również transport lokalny. W tabeli zamieszczonej poniżej wskazano liczbę pojazdów zarejestrowanych na terenie powiatu nowosądeckiego. Z tabeli wynika, że liczba pojazdów na terenie powiatu w latach 2014-2018 stale wzrastała i należy spodziewać się, iż trend ten będzie się utrzymywał, potęgując natężenie ruchu.

Tabela 4: Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie powiatu nowosądeckiego w latach 2014-2018

Kategoria pojazdów	2014	2015	2016	2017	2018
motocykle ogółem	4 522	5 065	5 566	6 055	6 597
motocykle o pojemności silnika do 125 cm ³	1 159	1 371	1 641	1 871	2 120
samochody osobowe	81 175	84 594	89 579	93 038	96 769
autobusy ogółem	384	415	426	423	419
samochody ciężarowe	12 156	12 462	12 980	13 448	14 069
samochody ciężarowo – osobowe	578	565	553	506	495
samochody specjalne (łącznie z sanitarnymi)	517	555	616	656	727
ciągniki samochodowe	1 315	1 427	1 607	1 752	1 862
ciągniki rolnicze	1 315	1 427	1 607	1 752	1 862
motorowery	9 352	9 724	10 083	10 419	10 698
RAZEM	109 421	114 242	120 857	125 791	131 141

Tabela 5: Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie powiatu nowosądeckiego przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2014-2018

POWIAT NOWOSĄDECKI	2014	2015	2016	2017	2018	Trend zmian
motocykle ogółem	21	24	26	28	31	↑
motocykle o pojemności silnika do 125 cm ³	5	6	8	9	10	↑
samochody osobowe	383	397	419	433	448	↑
autobusy ogółem	2	2	2	2	2	↑
samochody ciężarowe	57	59	61	63	65	↑
samochody ciężarowo – osobowe	3	3	3	2	2	↑
samochody specjalne (łącznie z sanitarnymi)	2	3	3	3	3	–
ciągniki samochodowe	6	7	8	8	9	–
ciągniki rolnicze	6	7	8	8	9	↑
motorowery	44	46	47	48	49	–
RAZEM	517	537	565	585	607	–

Tabela 6 Statystyczna liczba pojazdów przypadająca na 1000 mieszkańców Miasta Piastów w latach 2014-2018

MIASTO I GMINA PIWNICZNA-ZDRÓJ	2014	2015	2016	2017	2018	Trend zmian
motocykle ogółem	228	254	277	301	325	↑
motocykle o pojemności silnika do 125 cm ³	58	69	82	93	104	↑
samochody osobowe	4088	4241	4464	4620	4767	–
autobusy ogółem	19	21	21	21	21	↑
samochody ciężarowe	612	625	647	668	693	–
samochody ciężarowo – osobowe	29	28	28	25	24	–
samochody specjalne (łącznie z sanitarnymi)	26	28	31	33	36	–
ciągniki samochodowe	66	72	80	87	92	↓
ciągniki rolnicze	66	72	80	87	92	↑
motorowery	471	487	502	517	527	–
RAZEM	5510	5727	6023	6246	6461	–

Z powyższych tabel wynika, iż liczba pojazdów na terenie powiatu nowosądeckiego oraz Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój w latach 2014-2018 stale wzrastała. Należy spodziewać się, iż trend ten będzie się utrzymywał.

Na terenie miasta i gminy funkcjonuje Strefa Płatnego Parkowania – parking przy ul. Rynek. W obrębie strefy znajduje się około 40 miejsc postojowych. Ponadto na terenie gminy znajduje się parking obejmujący teren przy ul. Krakowskiej (za tak zwanym Pawilonem), liczba miejsc postojowych na parkingu to ok 20. Zgodnie z uchwałą Nr L/330/18 Rady Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z dnia 20 marca 2018 roku stawki opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w Strefie Płatnego Parkowania są następujące:

- za każdą godzinę – 2,00 zł, w tym za 30 minut pierwszej godziny – 1,00 zł,
- miesięczny abonament - 50,00 zł.

Flota pojazdów komunalnych w Piwnicznej-Zdroju obejmuje łącznie 18 pojazdów. Należą one do Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Piwnicznej-Zdroju. Zestawienie wraz ze wskazaniem rocznych przebiegów oraz zużycia paliwa poszczególnych pojazdów zawiera kolejna tabela (stan na rok 2019).

Tabela 7: Zestawieni pojazdów komunalnych MZGiK w Piwnicznej-Zdroju

Lp.	Marka	Model	Rok produkcji	Roczny przebieg	Roczne zużycie Paliwa
1.	Citroen	Berlingo	2010	22250 km	1468 L
2.	Volkswagen	T-5	2004	20678 km	2558 L
3.	Gaz	Gazella	2014	10994 km	1632 L
4.	Citroen	Jumper	2004	9057 km	1578 L
5.	MAN	L2000	1998	6262 km	2654 L
6.	STAR	M-69	2001	2358 km	810 L
7.	MAN	TGM	2008	10615 km	5531 L
8.	STAR	266	1976	0	0
9.	IVECO	Eurocargo	2005	21018 km	6599 L
10.	MAN	TGX	2009	19744 km	8597 L
11.	Zetor	8145	1988	35 Mth	403 L
12.	Zetor	Proxima	2010	464 Mth	3037 L
13.	Zetor	Forterra	2014	673 Mth	5793 L
14.	URSUS	C-360 3P	1987	128 Mth	520 L
15.	URSUS	C-385	1979	93 Mth	507 L
16.	URSUS	1224	1993	291 Mth	2470 L
17.	Kubota	B-1610	2009	75 Mth	123 L
18.	JCB	2CX	2005	431 Mth	2722 L

3.3. Ogólnodostępna publiczna infrastruktura ładowania

Na chwilę obecną na terenie Gminy i Miasta Piwniczna-Zdrój nie powstały stacje ładowania samochodów elektrycznych o statusie ładowarek publicznych, na terenie gminy identyfikuje się natomiast ogólnodostępną stację ładowania należącą do podmiotu komercyjnego. Stacja znajduje się przy adresie Wierchomla Wielka 42–85, parking przed hotelem (jeden rodzaj wtyczki – 1 stacja Three Phase). Aktualnie najbliższe zlokalizowane ogólnodostępne stacje ładowania samochodów elektrycznych w Polsce (właściciel komercyjny) znajdują się również pod adresem Rytró 306 – parking przy Willi Popradgdzie można naładować samochód elektryczny przy wykorzystaniu trzech różnych typów wtyczek (2 stacje z wtyczką typu Tesla, 1 stacja z wtyczką typu Type 2, 1 stacja z wtyczką typu Three Phase).

Rysunek 6: Lokalizacja ogólnodostępnych stacji ładowania samochodów elektrycznych usytuowanych w Piwnicznej-Zdroju oraz najbliższym sąsiedztwie

Typy złączy jakie mogą występować przy infrastrukturze ładowania to:

TYPE 2- inaczej zwane Mennekes, od firmy która opracowała dane złącze, umożliwiające szybkie ładowanie prądem zmiennym (AC) dedykowanym w instalacjach jednofazowych (3,6 kW) bądź trójfazowych (nawet do 44 kW).

3-bolcowa wtyczka (tradycyjna) podłączana do gniazdka umieszczonego w domu, miejscu pracy lub niektórych publicznie dostępnych punktach ładowania, ładowanie zajmie minimalnie 6 godzin prądem zmiennym (AC).

American Type 1 SAE J772 (3-7kW obsługujący instalacje jednofazowe (AC), stosowany głównie w USA i Japonii, mało rozpowszechniony w Europie, korzystają z niego np. Nissan, Ford czy Renault).

IndustrialCommando IEC 60309 o mocy 3-22kW, dopasowane do instalacji jedno- lub trójfazowych (AC).

JEVS CHAdeMO o mocy 50 kW pozwalający naładować samochodowe baterie z dużą szybkością na odpowiednich publicznych stacjach ładowania. System ten wykorzystują tacy producenci jak: BD Otomotive, Citroën, Honda, Kia, Mazda, Mitsubishi, Nissan, Peugeot, Subaru, Tesla (z koniecznością użycia odpowiedniej przejściówki) i Toyota.

Złącze marki Tesla (50-120kW), stanowiące modyfikację europejskiego Typu 2 Mennekes. Umożliwia korzystanie z firmowych Superładowarek (ang. Supercharger), którym naładowanie baterii modelu Tesla S do poziomu rzędu 80% zajmuje 30 min. Złącze tego typu jest niedostępne dla pojazdów innych marek i stanowi najbardziej zaawansowany system na rynku.

European Combined Charging System CCS lub „Combo”, o mocy 50kW, występujący również w wersji odpowiedniej dla prądu zmiennego.

3.4. Opis niedoborów jakościowych i ilościowych taboru i infrastruktury w stosunku do stanu pożądanego

W Piwnicznej-Zdroju główną rolę w układzie komunikacyjnym odgrywają osie drogi krajowej i drogi wojewódzkiej wokół których koncentruje się zabudowa oraz ruch komunikacyjny. Z uwagi na swoje górzyste położenie, gminanarażona jest na utrudniony dostęp komunikacyjny, jednakże ze względu na skomunikowanie drogą o znaczeniu krajowym stanowi miejsce o optymalnym poziomie skomunikowania. Jednakże w związku z powyższym przez drogę krajową przejeżdża ciężki ruch tranzytowy oddziałując negatywnie na uzdrowski charakter miejscowości.

Podstawowe problemy, które wymagają interwencji w zakresie komunikacji i transportu są następujące:

- wyposażenie miasta i gminy w publiczną infrastrukturę ładowania samochodów;
- dostosowanie układu komunikacyjnego miasta do nowych obszarów zabudowy;
- ograniczenie ruchu samochodowego generowanego przez mieszkańców miasta przy pomocy wytyczenia ścieżek rowerowych;
- poprawienie bezpieczeństwa pieszych – zwłaszcza na przejściach dla pieszych przebiegających przez drogi szybkiego ruchu;
- poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wynikających z rozwoju elektromobilności.

4. OPIS ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU ENERGETYCZNEGO W GMINIE

Jednostka samorządu terytorialnego jest jednym z wielu podmiotów, które są zobowiązane do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Samorząd realizuje nałożone na niego zadania, określone w stosownych regulacjach prawa krajowego, w ramach współdziałania poszczególnych szczebli administracji, odnośnie aspektów planistycznych i realizacji systemów zaopatrzenia w paliwa i energię. Kluczową rolę wśród jednostek samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za działania planistyczne w zakresie bezpieczeństwa energetycznego odgrywa gmina.

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo energetyczne, w katalogu zadań własnych gminy prawodawca wskazał: „planowanie i organizację zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” na obszarze gminy. Jest to zadanie, które gmina zobowiązana jest realizować zgodnie z uchwalonym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego a w przypadku braku takiego planu – z kierunkami rozwoju gminy zawartymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz z odpowiednim programem ochrony powietrza.

Uwzględniając zasadniczy cel, a więc istotę bezpieczeństwa energetycznego, warto podkreślić, że wymaga ono od jednostek samorządu terytorialnego – współpracy i współdziałania, ukierunkowanego na długoterminowe przewidywanie określonych trendów w zakresie zapotrzebowania lokalnej społeczności na paliwa i energię. Zakres podejmowanych działań, w tym kierunek inwestycji, powinien uwzględniać regionalne zasoby energetyczne, które w sposób stabilny i ekonomicznie uzasadniony, zaspokoją potrzeby na danym obszarze.

Warto dodać, że ustawodawca nie dookreślił w przepisach – żadnych sankcji dla władz gminy za brak „planów założeń”, w tym także za brak ich aktualizacji. Zatem określone przepisy mają raczej rangę uprawnień, z których władze gminy mogą skorzystać lub ich zaniechać. Miasto i Gmina Piwniczna-Zdrój nie posiada takowego planu zaś dane dotyczące systemu elektroenergetycznego w Piwnicznej-Zdroju zawarto w strategii powiatu. System energetyczny powiatu nowosądeckiego jest relatywnie dobrze rozwinięty. Na terenie powiatu zlokalizowana jest elektrownia wodna oraz węzeł energetyczny w gminie Gródek nad Dunajcem. Na terenie powiatu zlokalizowanych jest także 7 stacji energetycznych o mocy 110 kV. Stacje i linie wysokiego napięcia na terenie powiatu są w dobrym stanie technicznym. W 2015 r. na terenie powiatu było 62 611 tys. odbiorców energii elektrycznej. Średnie zużycie w ciągu roku energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wyniosło 655,7 kWh.

Ponieważ na przestrzeni ostatnich lat znacznym zmianom uległ model i zakres wykorzystania energii elektrycznej, w tym poprzez coraz bardziej rozwijający się rynek samochodów zeroemisyjnych – w tym

samochodów o napędzie elektrycznym istotne jest ujęcie w planach i prognozach długoterminowych przyszłego zapotrzebowania na energię w tym zakresie. Poniższa tabela przedstawia prognozowaną liczbę pojazdów elektrycznych poruszających się po polskich drogach wraz z szacunkowym zapotrzebowaniem na energię (dane Ministerstwa Energii, 2016 r.). Docelowym celem gospodarczym Polski jest ponad 1 mln zarejestrowanych pojazdów elektrycznych.

Tabela 8: Prognozowana liczba pojazdów elektrycznych wraz z rocznym zapotrzebowaniem na energię elektryczną [MWh]

Rok	Prognozowana liczba pojazdów elektrycznych	Roczne zapotrzebowanie na energię elektryczną [MWh]
2018	13 576	30 039
2019	32 310	71 492
2020	76 898	170 150
2021	183 017	404 958
2022	366 034	809 915
2023	549 051	1 214 873
2024	823 576	1 822 309
2025	1 029 470	2 277 886

5. STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI W GMINIE

5.1. Podsumowanie i diagnoza stanu obecnego

Wizja nakreślona dla Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój identyfikuje przyszłości gminę uzdrowisko w subregionie sądeckim przyciągające turystów i kuracjuszy infrastrukturą na poziomie europejskim oraz gościnnością mieszkańców, a dla osób chcących pozostać w niej na stałe, jako miejsce zapewniające atrakcyjne warunki do życia. Jednym z istotniejszych działań zmierzających do utrwalenia takiego stanu będą przedsięwzięcia zmierzające do rozpowszechnienia elektromobilności wśród mieszkańców i ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia powietrza, a także na ograniczenie poziomu hałasu komunikacyjnego.

Elektromobilność, która ma za zadanie między innymi ograniczyć emisję szkodliwych dla środowiska spalin pochodzących z transportu prywatnego i publicznego musi być realizowana we współpracy miasta z mieszkańcami. Jest to niezbędny zabieg, aby planowane w ramach Strategii Elektromobilności zamierzenia, przyniosły wymierne korzyści. Aby poznać ewentualne potrzeby społeczności lokalnej w tym zakresie podczas trwania prac projektowych nad dokumentem mieszkańcy miasta i gminy mieli możliwość składania wniosków i postulatów do dokumentu za pośrednictwem udostępnionego formularza. Podczas wyznaczonego okresu nie wpłynęły wnioski i postulaty mieszkańców.

5.2. Zidentyfikowane problemy oraz potrzeby sektora komunikacyjnego

Pomimo tego, iż pojazdy elektryczne stają się coraz bardziej popularne, to istnieją bariery, które w dużym stopniu wpływają na atrakcyjność tego rodzaju napędu. Pierwszym poważnym mankamentem pojazdów elektrycznych jest zbyt mała liczba dostępnych stacji ładowania. Jest to dużym utrudnieniem zwłaszcza na długich dystansach. Dużą rolę odgrywa tutaj również aspekt psychologiczny, który polega na obawie przed możliwością doładowania samochodu podczas długiej podróży. Problem ten ma być rozwiązany przez rząd dzięki budowie w kolejnych latach na terenie całego kraju wolnych i szybkich stacji ładowania. Również Piwniczna-Zdrój wymaga w tym aspekcie interwencji.

Kolejnym poważnym problemem związanym ze stacjami ładowania pojazdów elektrycznych jest długość ładowania baterii. Naładowanie samochodu elektrycznego trwa nieporównywalnie dłużej w odniesieniu do tankowania na stacji paliw, dlatego też od posiadaczy pojazdów elektrycznych wymaga się cierpliwości i strategicznego rozplanowania ładowania baterii, aby samochód był zawsze gotowy do jazdy. Wciąż dużym problemem dla szerokiej komercjalizacji pojazdów elektrycznych pozostaje również ich cena. Obecnie samochody elektryczne są produkowane przez wąską grupę producentów motoryzacyjnych, chociaż ich grono sukcesywnie się powiększa. Nietypowe, w stosunku do samochodów z silnikami spalinowymi, rozwiązania stosowane w pojazdach o napędzie elektrycznym sprawia, że ceny nabycia pojazdu elektrycznego są wysokie, co stanowi poważną barierę dla ludzi o przeciętnej kondycji finansowej i póki co są produktem luksusowym.

5.3. Screening dokumentów strategicznych powiązanych z dokumentem

PLAN ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI W POLSCE „ENERGIA DLA PRZYSZŁOŚCI”

Realizacja wyzwań stojących przed polską gospodarką poprzez rozwój elektromobilności wymaga osiągnięcia odpowiedniego poziomu nasycenia rynku pojazdami elektrycznymi. Gdyby do 2025 roku na polskich drogach poruszało się milion pojazdów elektrycznych, stworzyłoby to możliwość rzeczywistej integracji tego rodzaju pojazdów z systemem elektroenergetycznym oraz pobudziłoby do rozwoju polskiego przemysłu. Działania, które są konieczne do realizacji w przyszłości w zakresie elektromobilności, objęte Planem Rozwoju Elektromobilności w Polsce to:

- Zarządzanie popytem na energię;
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego;
- Poprawa stanu jakości powietrza;
- Potrzeba nowych modeli biznesowych;
- Skoncentrowanie badań na przyszłościowych technologiach;
- Rozwój zaawansowanego przemysłu i wykreowanie nowych marek.

Cele Planu Rozwoju Elektromobilności w Polsce są następujące:

- I. Stworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności Polaków;
- II. Rozwój przemysłu elektromobilności;
- III. Stabilizacja sieci elektroenergetycznej.

Opracowano trzy etapy rozwoju elektromobilności w Polsce:

- **Etap I (2017-2018):** Pierwsza faza miała charakter przygotowawczy. Wdrożone zostały programy pilotażowe, które miały za zadanie skierować zainteresowanie społeczne na elektromobilność, co rozpocznie proces niezbędnych zmian w świadomości. Określone zostały warunki i narzędzia, których wdrożenie pozwoli rozpocząć wzmocnienie polskiego przemysłu elektromobilności. Przewidywano, że w tym okresie powstawać będą pierwsze prototypy pojazdu dostosowanego do potrzeb polskiego czy europejskiego rynku. Zasadniczym celem tego etapu było stworzenie warunków rozwoju elektromobilności po stronie regulacyjnej (ustawa o elektromobilności i paliwach z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. 2018 poz. 317)).

- **Etap II (2019-2020):** w II fazie na podstawie uruchomionych projektów pilotażowych sporządzony zostanie katalog dobrych praktyk komunikacji społecznej w zakresie elektromobilności. Wdrożona regulacja wraz z wynikami pilotaży pozwoli określić model biznesowy budowy infrastruktury ładowania. Potencjalne lokalizacje stacji ładowania zostaną zoptymalizowane pod kątem oczekiwań konsumenta i możliwości sieci. W wybranych aglomeracjach zbudowana zostanie wspólna infrastruktura zasilania pojazdów elektrycznych i napędzanych gazem ziemnym, wykorzystująca synergie między tymi paliwami. Zintensyfikowane zostaną zachęty do zakupu pojazdów elektrycznych. Przemysł elektromobilności wejdzie w fazę rynku Beta. Uruchomiona zostanie produkcja krótkich serii pojazdów elektrycznych na podstawie prototypów opracowanych w I fazie. Większą popularność zyskają systemy car-sharingu.
- **Etap II (2021-2025):** Coraz większa popularność pojazdów elektrycznych w gospodarstwach domowych i w transporcie publicznym doprowadzi do wykreowania mody na ekologiczny transport, co w sposób naturalny będzie stymulować popyt. Dodatkowym czynnikiem propopytowym będzie zbudowana infrastruktura ładowania. Sieć będzie w pełni przygotowana na dostarczenie energii dla 1 mln pojazdów elektrycznych i dostosowana do wykorzystania pojazdów jako stabilizatorów systemu elektroenergetycznego. Administracja będzie wykorzystywać pojazdy elektryczne w swoich flotach, przy okazji udostępniając infrastrukturę ładowania mieszkańcom w celu dalszej popularyzacji elektromobilności. Polski przemysł będzie wytwarzał wysokiej jakości podzespoły dla pojazdów elektrycznych, produkował pojazdy czy oprzyrządowanie i infrastrukturę.

Podsumowując, realizacja zadań ujętych w opracowywanej Strategii jest konieczna i komplementarna z nadrzędnym dokumentem dotyczącym elektromobilności, którym jest Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY PIWNICZNA-ZDRÓJ NA LATA 2013-2020

Strategia dla Gminy Piwniczna-Zdrój została przyjęta Uchwałą Rady Miasta i Gminy Nr XXVIII/188/13 z dnia 27 lutego 2013 r. Dokument określa ona generalny kierunek, aspiracje i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki oraz przedstawia metody i narzędzia wdrożeniowe. Zapisy Strategii stanowią zatem determinantę decyzji merytorycznych, organizacyjnych i finansowych podejmowanych przez władze samorządowe. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój określona została na lata 2013-2020. Okres obowiązywania dokumentu (do roku 2020) odzwierciedla okres budżetowy Unii Europejskiej. Określone w dokumencie obszary kluczowe to:

- Obszar I - Turystyka uzdrowiskowa, rekreacja i dziedzictwo kulturowe,

- Obszar II - Racjonalna gospodarka lokalna i środowisko naturalne,
- Obszar III - Kapitał społeczny i społeczeństwo informacyjne.

Realizacja założeń niniejszego dokumentu wpisuje się bez wątpienia w cele rozwojowe nakreślone dla Piwnicznej-Zdroju w Strategii rozwoju miasta i gminy, jak również w standardy aktualnych trendów i wyzwań rozwojowych jednostek samorządu terytorialnego, wśród których niewątpliwie jednym z najistotniejszych jest walka z pogarszającym się stanem środowiska naturalnego, a co za tym idzie strefa rozwoju transportu zeroemisyjnego jako narzędzie walki z tym problemem.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA MIASTA I GMINY PIWNICZNA-ZDRÓJ

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Piwniczna-Zdrój zostało przyjęte Uchwałą Nr XXIII/208/2000 Rady Miasta i Gminy Piwniczna z dnia 7 listopada 2000 r. Przeprowadzona ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Piwniczna-Zdrój wykazała rozliczne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Piwniczna-Zdrój. Stwierdzono wówczas konieczność zmiany Studium (opracowanie nowego dokumentu) ze względu na niezgodność obecnie obowiązującego Studium z przepisami prawa. Obecnie trwa procedura opracowania nowej edycji Studium. Należy jednak zaznaczyć, iż zapisy niniejszej Strategii rozwoju elektromobilności nie są sprzeczne z ustaleniami aktualnie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta i gminy.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ PIWNICZNA-ZDRÓJ WRAZ Z ELEMENTAMI PROGRAMU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej stanowi dokument strategiczny o charakterze środowiskowym, którego celem jest określenie wizji rozwoju w kierunku gospodarki oszczędnej energetycznie i paliwowo. Głównym zadaniem gminy określonym w dokumencie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętym Uchwałą nr XXXV/226/17 Rady Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój z dnia 17 marca 2017 roku jest osiągnięcie celów Unii Europejskiej określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

- a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu i realizowane są Plany (naprawcze) ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Pomimo, iż dokument wyznacza ramy działań do roku 2020 niniejsza Strategia rozwoju elektromobilności będzie stanowiła swoistą kontynuację realizacji jego celów zmierzających do poprawy efektywności energetycznej miasta i gminy oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Spójność niniejszego dokumentu z dotyczy następujących typów przedsięwzięć:

- Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie Piwniczna– Zdrój,
- Mobilność miejska Gminy PiwnicznaZdrój (budowa ścieżek rowerowych, bike&ride, park &ride itp.),
- Edukacja ekologiczna.